

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

УДК 78.071.2 (477)+784

Бондарчук Віктор Олексійович
кандидат мистецтвознавства,
доцент Національної музичної академії України
ім. П.І.Чайковського
art2603@ukr.net

ДМИТРО ГНАТЮК – ВІД ПРАКТИКИ ДО ТЕОРІЇ:
УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИКОНАВСЬКОГО ДОСВІДУ В ОПЕРНІЙ СТУДІЇ

Мета статті зумовлена потребою узагальнення виконавського та режисерського досвіду Д.М.Гнатюка, пов'язаного з його діяльністю у Оперній студії. **Методологія** дослідження передбачає включення проблеми аналізу в простір історичного, мистецтвознавчого та культурологічного дискурсу з обов'язковим закріпленням питання у міждисциплінарному контексті. **Наукова новизна** дослідження полягає у вивченні творчого шляху Д.Гнатюка в період його режисерської діяльності у Оперній студії консерваторії. Проведення аналітичних паралелей між творчо-виконавською, громадською та педагогічною діяльністю створить оптимальні умови для розкриття багатогранної сутності митця ХХ століття Дмитра Гнатюка. **Висновок.** Працюючи в Оперній студії, Дмитро Михайлович здійснив свою мрію – виконав творчу місію і вплив у життя заповітні внутрішні настанови – сформував потужну основу вітчизняного оперного мистецтва, виніс у світовий простір і на загальне визнання українську оперну класику, закріпив у свідомості молодих акторів-початківців відчуття відповідальності за національно-самобутнє надбання – українську пісню, слово, театр.

Ключові слова: творча особистість, виконавська інтерпретація, художня апробація, драматургія твору, академічне виконавство, Оперна студія.

Бондарчук Виктор Алексеевич, кандидат искусствоведения, доцент Национальной музыкальной академии им. П.И.Чайковского

Дмитрий Гнатюк – от практики к теории: обобщение исполнительского опыта в Оперной студии

Цель работы обусловлена необходимостью обобщения исполнительского и режиссерского опыта Д.М.Гнатюка, связанного с его деятельностью в Оперной студии. Проблема духовной идентификации нации, самобытности ее традиций и эстетических приоритетов достаточно остро стоит в реалиях современности, поэтому, апеллируя к традициям, заложенным предыдущими поколениями, мы не только удерживаем текучесть настоящего, но и структурируем мощные координаты будущего культурно-художественного пространства Украины. **Методология** предусматривает включение проблемы анализа в пространство исторического, искусствоведческого и культурологического дискурса с обязательным закреплением вопроса в междисциплинарном контексте. **Научная новизна** исследования заключается в изучении творческого пути Д. Гнатюка в период его режиссерской деятельности в Оперной студии консерватории. Проведение аналитических параллелей между творческо-исполнительской, общественной и педагогической деятельностью создаст оптимальные условия для раскрытия многогранной сущности исполнителя ХХ века Дмитрия Гнатюка. **Вывод.** Работая в Оперной студии, Дмитрий Михайлович осуществил свою мечту – исполнил творческую миссию и воплотил в жизнь заветные внутренние установки. Он сформировал мощную основу отечественного оперного искусства, вынес в мировое пространство и на всеобщее признание украинскую оперную классику, закрепил в сознании начинающих актеров чувство ответственности за национально-самобытное достояние – украинскую песню, слово, театр.

Ключевые слова: творческая личность, исполнительская интерпретация, художественная апробація, драматургія произведения, академическое исполнительство, Оперная студия.

Bondarchuk Viktor, PhD in Art History, Associate Professor of P. I. Tchaikovsky NMAU.

Dmytro Gnatyuk – from practice to theory: generalization of performing experience in Opera Studio

Purpose of the research. is to generalize performing and directing experience of D.M. Gnatyuk, related to his activities in the Opera Studio. Problem of spiritual identification of the nation and identity of its traditions and aesthetic priorities is rather acute in present realities. Therefore, by appealing to the traditions laid down by previous generations, we do not only hold the flowing of nowadays, but also structure the powerful coordinates of future cultural and artistic space of Ukraine. The **methodology** involves including of analysis problem into the area of historical, art and cultural discourse with mandatory fixing of the issue in interdisciplinary context. The **scientific novelty** of the research consists in exploration of creative career of D.Gnatyuk during his directing work in the Opera Studio of the Conservatory. Analytical parallels between the creative and performing, teaching and public will create optimal conditions for the disclosure of the multifaceted nature of the performer of the twentieth century – Dmytro Gnatyuk. **Conclusion.** Working in the Opera Studio, Dmytro Mykhailovych realized his dream – performed creative mission and implemented his cherished internal guidelines. He formed a strong basis

for the national opera, brought out Ukrainian opera classics into the world and universal recognition and cemented in the minds of young actors sense of responsibility for the national original heritage – Ukrainian song, word, theater.

Keywords: creative personality, performance interpretation, art testing, drama work, academic performance, opera studio.

Інтенція даного дослідження окреслює головні концептуальні засади формування, збереження та продукування вітчизняного культурно-мистецького доробку, зокрема одного з її потужних та потенційних напрямів – оперного виконавства. Аналізуючи мистецтво цього жанру в Україні, ми свідомо вдаємося до перманентного переосмислення його сутнісної основи, системи стійких ознак, які в результаті численних деформуючих тенденцій не тільки не втратили своєї самобутності, а й сформували модель вітчизняної оперно-виконавської школи.

Мета роботи зумовлена потребою узагальнення виконавського та режисерського досвіду Д.М.Гнатюка, пов'язаного з його діяльністю у Оперній студії. Проблема духовної ідентифікації нації, самобутності її традицій та естетичних пріоритетів досить гостро постає в реаліях сьогодення, тому, апелюючи до традицій, закладених попередніми поколіннями, ми не тільки втримуємо плинність сьогодення, а й структуруємо потужні координати майбутнього культурно-мистецького простору України.

Виклад основного матеріалу. В контексті системного аналізу вітчизняного оперного мистецтва слід виділити один з пріоритетних його елементів – оперну студію при НМАУ імені П.І.Чайковського. Розглядаючи оперне мистецтво як потужний, синтетично-організований, консолідований незліченною кількістю засобів реалізації мистецький напрям, слід зазначити, що такий структурний підрозділ, як Оперна студія, уособлює в собі важливу, потенційно-зумовлену складову в репрезентації та продукуванні даного жанру на арені не тільки вітчизняного, а й світового театру.

Дослідженню проблематики, пов'язаної з періодом діяльності Д.М.Гнатюка на ниві педагогічної діяльності, присвячено значну кількість наукових статей, публікацій, рецензій у періодичних виданнях. Засадничі інтенції вивчення творчого шляху Д.Гнатюка були сформовані Ю.О.Станішевським, зусиллями якого побачили світ такі монографії, як: "Дмитро Гнатюк" (видавництво "Музична Україна 1991 рік) [10], матеріали у періодичних виданнях газет "Вісті", "Музика", "Прапор комунізму", "Урядовий кур'єр", "Культура і життя", "Радянська Україна", "Українська культура" і ін. Важливим і незамінним внеском у дослідження творчого шляху Д.Гнатюка є статті, анотації та рецензії О.Зінкевич, Т.Гнатів, М.Гордійчук, М. Черкашиної-Губаренко, О. Соломонової, О. Сокало, В.І. Рожка та О.В. Рожка, М. Жулинського, М.Загайкевич, К.Майбурової, О.Малозьомової, М.Стефановича, Б.Гнидя і т.д. [2; 6; 9; 12; 13; 14; 15]. Перелік наукових обґрунтувань є достатнім для того, щоб окреслити магістральний вектор творчого шляху митця, виокремити звичні, традиційно-зумовлені інтенції артиста у просторі вокальної творчості та відчутти і зафіксувати трансформацію усталених канонів режисерської та педагогічної практики. Але актуальність дослідження полягає в узагальненні і об'єктивному аналізі поодиноких і почасти неоднозначних заміток, рецензій, публікацій. Акцентуючи увагу на творчих зверненнях Д.М.Гнатюка в просторі педагогічної діяльності, ми маємо можливість прослідкувати інтенцію важливого структуро творчого елемента всієї мистецької ланки української музичної освіти – Оперної студії при київській консерваторії, окреслити її пріоритети у формуванні акторів-початківців, майстрів оперної сцени, солістів-вокалістів.

Відтак, відкрита 1938 р. і названа як Оперна студія Київської державної ордену Леніна консерваторії імені П.І.Чайковського дана освітня ланка стала запорукою перманентно-зумовленої потенції вітчизняного оперного мистецтва. Традиційно-визнані постулати, що виховання є інструментом конструювання людської особистості, абсолютно відповідає і є типовим по відношенню до студії, яка стала ключовим і конструктивним механізмом підготовки та становлення оперних майстрів у просторі загальнокультурного розвитку України. У стінах Оперної студії було сконцентровано потужний конгломерат викладачів, провідних майстрів сцени та видатних оперних виконавців, які не тільки сформували своєю діяльністю вектори оперного становлення України, а й заклали традиції вітчизняного оперного жанру. До плеяди видатних майстрів, що залишили відбиток на сторінках історії оперної студії належать: О.Муравйова, В.О.Цветков, О.Я.Цветкова, В.Й.Пірадов, В.С.Тольба, О.О.Колодуб, Ю.Я.Лішанський, О.С.Завіна, Я.В.Карасик, М.К.Кондратюк, С.І.Чавдар та багато інших, відомих не тільки на теренах вітчизняного оперного мистецтва а й світового, провідних діячів даного жанру [4].

Зумовлена темою дослідження проблема стимулює нас до висвітлення видатної творчої особистості, яка сформувала індивідуальні концептуально-визначені пріоритети у формуванні оперних виконавців ХХ-ХХІ століття Д.М.Гнатюка. Внутрішньо-обумовлені потреби майстра – виховати творчу особистість виконавця через систему взаємозв'язків педагог-учень, формує мистецький континуум з механізмом перманентного переходу від одного амплуа до іншого. Відхід від традиційних тенденцій підготовки оперних виконавців, сформованих у результаті відсутності творчого потенціалу у закладі, що запропонував Д.М.Гнатюк, відкрив нові горизонти розвитку оперних артистів з акцентом на консолідацію педагогічно-виконавської практики. Педагог, який є практикуючим оперним виконавцем, провідним режисером та майстром сцени уособлює в собі всі риси, необхідні для формування творчої

особистості, оскільки система тісної комунікації вчитель-учень якнайкраще обумовлює кінцевий результат у вигляді видатних оперних співаків з рівнем комплексно-фахової підготовки, що практично закріплена і свідомо обумовлена: "Дмитро Михайлович багато і зацікавлено працює з молоддю, готує оперних співаків, записує їх на платівки" – зазначає кореспондент З.Мензатюк [6]. У роботі зі студентством, Д.Гнатюк використовує перевірені практикою і досвідом моделі – формування навичок шляхом системного підходу до опанування фахової компетентності: "Талант – це праця. Тільки завдяки їй формується митець. Якщо сподіватися тільки на талант, можна дебютувати однією чудовою поетичною збіркою, симфонією, першою персональною виставою, можна зіграти одну – дві ролі. Не більше. Шанувальники мистецтва чекають не копій (навіть чудових) оригіналів, а щоразу нових творів. А з'явитися вони можуть тільки тоді, коли митець сьогодні перевершує свої вчорашні здобутки, працює для майбутнього, до теперішнього йому вже замало" – зазначав Д.Гнатюк [15].

З 1983 року за запрошенням ректора консерваторії О.С.Тимошенка Д.М.Гнатюк очолив кафедру оперної підготовки і зайняв місце художнього керівника Оперної студії. З цього часу творча діяльність Дмитра Михайловича тісно переплететься з педагогічною і стане тим стимулюючим фактором, який на все життя пов'яже його ім'я з вихованням молодих оперних виконавців. Займаючи посаду завідувача кафедрою, Д.Гнатюк активно впроваджує нові механізми роботи Оперної студії, розширює її творчі координати та динамічно культивує оперне виконавство в контексті постановок зі студентами, акторами-початківцями. "Майстерність має виростати від партії до партії дуже добре було б знаходити можливості побудувати спеціальну програму для молодих співаків. Розвивався б голос, сценічний досвід приходив би поступово, але засвоювався б ширше, органічніше. Різка амплітуда в репертуарі молодого співака шкідлива" – один з основних аспектів педагогічної діяльності Д.Гнатюка у роботі зі студентами [15]. Працюючи з молоддю, студентами-початківцями, режисер формує модель сучасного, пріоритетного і потенційного актора: "Сучасний оперний митець повинен мати не тільки гарний голос, хорошу школу, акторські здібності: конче потрібно йому і широкий кругозір, солідна ерудиція, ідейна підкованість" – систематично наголошує Д.Гнатюк [2].

Дмитро Михайлович концентрує увагу на усесторонньому розвитку студента, формуванні його здібностей в контексті міждисциплінарних зв'язків, в аспекті консолідованої мистецької комунікацією атмосфери. Працюючи зі студентами, він зазначав: "Музика, драма і образотворче мистецтво, об'єднавшись в опері, потужно ввели її до нашого побуту, зробили невід'ємною частиною духовної культури народу. Опера залишається масовим вихователем та пропагандистом ідеї, яка відповідає вимогам епохи" [6].

З цього часу Оперна студія налагоджує тісні контакти співпраці з провідними мистецькими установами Києва. До постановок на її сцені, з ініціативи Д.Гнатюка, запрошуються диригенти і солісти театрів, такі як: Р.Дорожівський (диригент), М.Френкель (художник-постановник), І.Несміянов, В.Жмуденко, С.Шокало, В.Мустафаєв, Г.Васько (солісти-вокалісти) [4]. Студія бере активну участь у проведенні численних виконавських конкурсів, серед яких Республіканський конкурс на краще виконання сучасних радянських пісень про працю в рамках Всесоюзного музичного фестивалю "Київська весна" та конкурсів з метою визначення кращих мистецьких колективів усіх консерваторій України. Консерваторія стає осередком потужного культивування виконавських традицій в контексті різних виконавських форм, жанрових координат, стильових тенденцій. Практика проведення таких творчих заходів стала важливим стимулюючим аспектом до підсилення мистецької ланки не тільки у виконавській сфері, вона значно укріпила позиції розвитку професійно-академічного виконавства на рівні українського суспільства та навіть державного простору. Підтвердженням цього є факт внесення у програму державних мистецьких заходів Міністерства культури України і конкурсу на краще виконання сучасних радянських пісень про працю в рамках Всесоюзного музичного фестивалю "Київська весна". Колегією міністерства культури УРСР було видано постанову (№1/11-б від 18.01.1983 року) з метою розвитку пісенного жанру, пропаганди творчості радянських композиторів і поетів, виявлення нових талановитих виконавців [7]. До проведення даної культурно-мистецької акції було залучено всі мистецькі установи республіки, організації, учбові заклади під чітким контролем і координацією Укрконцерту (відповідальні особи О.В.Крутковський та В.В.Івченко) та Головним управлінням театрів та музичних установ (відповідальний Д.І.Остапенко). До складу комісії конкурсу увійшли провідні діячі культури і мистецтва, такі як: Д.І.Остапенко, Є.І.Лобуренко, О.В.Крутковський, А.Л.Бондаренко, В.В.Івченко, Е.Л.Кожуховський, К.І.Котенко, А.В.Лобанов, Л.Я.Назаренко, А.Я.Швець, Ю.П.Щериця, О.І.Білаш, Д.В.Павличко, Ю.Й.Богатіков, Д.М.Гнатюк, Е.М.Зубцов, С.Д.Козак, К.І.Котенко, А.Ю.Мокренко, Д.Г.Петриненко, І.Д.Поклад, В.С.Симоненко, М.М.Ткач, А.Л.Бондаренко [7]. Проведення конкурсу дало можливість популяризації українських творів у форматі міжрегіональних зв'язків та обміну виконавськими традиціями в просторі академічного виконавства.

Активну участь консерваторія, і Оперна студія передусім, брала під час проведення урочистих подій до святкування XXVII з'їзду КПСС. Дмитро Михайлович ініціює показ української оперної класики – оперу "Запорожець за Дунаєм С.Гулака-Артемовського" та "Зорі тут тихі" К.Молчанова, які як взірці високого виконавського рівня і режисерського трактування отримали визнання у вигляді дипломи першого ступеня [4, 40].

Творчий шлях Д.М.Гнатюка – це: "...не праведна дорога, що огинає яри негідних вчинків, відмічена верстовими стовпами благодіянь та тріумфальними арками перемог. Шлях не увінчується подіями – а ні радісними, а ні сумними. На шлях не можливо звернути, його неможливо вибрати, як одну з доріг на роздоріжжі. На ньому потрібно перебувати..." – зазначає О.Болдачев [1, 222]. І на цьому шляху Д.М.Гнатюк перебував усе своє життя до останньої його миті, передаючи досвід, знання та вміння. Такі ознаки є характерними вже для зрілої, сформованої особистості, коли вона оволодівши нормами професії, виконує їх на високому рівні, прагнучи розвивати себе засобами професії [5, 7]. На цьому рівні у Д.М.Гнатюка чітко прослідковуються ознаки компетентного діяча, сутність якої розповсюджується на оточуючих його осіб, колег, учнів, на професійну комунікацію, на розвиток особистості, індивідуальності, суб'єктивного стилю роботи, та індивідуального механізму у веденні та постановці оперних вистав. Педагогічна діяльність для Д.М.Гнатюка була не просто професією, як соціально-обумовленою моделлю, це стало формуванням його життєвого кредо, його способом існування та елементом особистісної самореалізації.

Дмитро Михайлович з особливим пієтетом підходив до викладацької справи, наповнював її сутність професіоналізмом, вірою до студента і віддано-правдивим служінням мистецтву: "Митець не може поклатися тільки на холодну розсудливість або лише на емоції, бо це, зрештою, приведе до ремісництва, штукарства. Похмура статичність – квіти без пахоців. Через мисль і серце творить справжній митець. Згадаймо напоєні сонцем полотна Сар'яна. Від них віє теплом, непідробною любов'ю до рідної землі, щедрим розмаєм її величної краси" – говорив педагог [15].

Перебуваючи на посаді завідувача кафедрою, Д.М.Гнатюк продовжує розвивати та поглиблювати музично-театральні та режисерські традиції сформовані його вчителями, корифеями української опери – І.С.Паторжинським та М.І.Литвиненко-Вольгемут [10, 148]. Серед пріоритетів педагогічної роботи по підготовці оперних виконавців, Д.М.Гнатюк вбачав, насамперед, відхід від попередніх традиційних тенденцій, які формувалися на поверховому практично-акторському освоєнні оперного матеріалу. Педагог вважав практично-недостатнім вивчення оперних партій та закріплення акторських ролей лише під час проходження студентами навчального курсу з дисципліни оперний клас. "До мене приходять студенти з уже поставленим голосом, і я навчаю їх мистецтву оперного співу, що включає в себе багато понять. Одне слово, крім сценічного, треба вміти створити і музичний образ. У музиці всі відтінки треба виразити" – зазначав Д.Гнатюк у інтерв'ю з Н.Стадник [9]. Педагог ініціював поглиблене практичне засвоєння акторських ролей під час індивідуальної роботи над роллю зі студентом з подальшим закріпленням у мізансценічних та оркестрових репетиціях. "Надзвичайно складний вид мистецтва – опера. Артист її – це і співак, і драматичний актор, музикант, він повинен мати неабияке відчуття ансамблю. Оперний спів насичений барвами, переживаннями, і втілити все це треба голосом. Актор повинен зуміти перевтілюватися миттєво, надати голосові нового забарвлення, але настільки вірного і точного, щоб слухач повірив йому і хвилювання співака запало йому в душу" – зазначає під час роботи зі студентами Д.Гнатюк [14]. Лише з 1983 по 1987 навчальний рік, Дмитро Михайлович підготував 16 висококваліфікованих фахівців у галузі оперної режисури та відкрив простір їх професійного академічного оперного зростання.

Такий системний підхід до формування творчого потенціалу молодих виконавців оперного жанру давав можливість глибокого, раціонального, а головне свідомо-зумовленого засвоєння не тільки музичного матеріалу, а й оволодіння комплексом акторської майстерності. Дмитро Михайлович домагався донесення вокального матеріалу до слухача шляхом повного його осмислення, внутрішнього мотивування, психологічного адаптування та драматургічного обґрунтування. "Режисер – це дуже складна і відповідальна робота. Я дуже вдячний своїм вчителям – Івану Паторжинському – українському Шаляпіну, Мар'яну Крушельницькому, Володимирові Скляренку, Михайлові Стефановичу. Це були люди великого таланту. Тому я не вірю, що режисер, який не знає музики, може щось зробити" – згадує митець [9, 9].

Потужний авторитет особистості Д.Гнатюка, його високий рівень знань, умінь і навичок у галузі музичного мистецтва і оперного виконавства, стали основою рекомендації Д.Гнатюка для отримання вченого звання доцента кафедри оперної підготовки консерваторії. Згідно виписки із протоколу №8 від 17 січня 1985 року, на засіданні про рекомендацію Д.Гнатюка на отримання вченого звання були присутні: В.Дженков, Д.Гнатюк, О.Завіна, В.Щоголев, Л.Горбатенко, В.Здоренко, О.Форис, Г.Ткаченко, Г.Стрелецький, В.Добровольська, М.Перлов, В.Білоцерківський, А.Кочкін, А.Худін, В.Вотрина, Н.Каравасва. До результатів засідання додається відгук про педагогічну діяльність Д.Гнатюка, його творчу та методичну працю Ю.Станішевського, лист у ВАК при раді Міністрів СРСР, довідка до протоколу засідання лічильної комісії (за підписом вченого секретаря М.Сильванського та голови Вченої ради консерваторії О.Тимошенка), обґрунтування подання до присвоєння вченого звання доцента.

Рішенням кафедри (протокол №8 від 17.01.1985 року) та вищої атестаційної комісії при раді міністрів СРСР Д.М.Гнатюку присвоєне вчене звання доцента по кафедрі оперної підготовки (протокол № 25 пбс /35/ від 26.06.1985 року) з отриманням атестату доцента (ДЦ №082177), а вже 29.09.1987 року (протокол №49 /п) йому присвоєно вчене звання професора з врученням атестата професора (ПР №000158, Москва).

Дмитро Михайлович за роки, віддані праці у Оперній студії значно консолідував досвід попередніх митців оперного жанру та вніс координати індивідуального стилю в практику режисерських традицій підроз-

ділу. Аналізуючи концептуальні засади розвитку оперного жанру, Дмитро Михайлович у розмові з С.Цикорою зазначив: "Існують традиції, які виходять за межі театру; що ми можемо зробити, якщо на українській землі ростуть чудові голоси? Нашому букету вокалістів інколи заздять і Москва, і Ленінград" [13].

За його сприяння і активного творчого пошуку було напрацьовано базові положення в комплексі освітніх програм з підготовки висококваліфікованих і фахово-перспективних майстрів сцени. В його концептуальних підходах до системи режисерсько-виконавської практики відчувається динаміка сучасної культурно-мистецької моделі в тісній пластичній взаємодії з емпіричними, традиційно-закріпленими концепціями.

З погляду режисера на вимір оперного виконавства студії було значно розширено координати її жанрової сутності, стильових векторів та просторово і часово потенційних можливостей, і як зазначено в одному з документів, якій описують функціонування підрозділу: "Досягненням оперної студії Київської консерваторії сприяли створенню авторитетного навчального музичного театру, який зайняв вагоме місце серед провідних художніх колективів Радянської України" [4, 12].

Висновок. Оперна студія сьогодні – це важливий акумулюючий аспект вітчизняного оперного мистецтва, яке зрощує і дає дорогу в життя молодим і потенційним артистам. Статус провідного закладу, в царині музичної освіти, консолідовано видатними діячами оперного жанру, які відкривають нові сторінки музичного театру сучасності, обумовлені креативними поглядами та епатажними сценічними рішеннями. Відчуття часу, новітніх тенденцій, динамічного інформаційного простору – це ті невід'ємні елементи, якими користуються режисери, диригенти та актори ХХІ століття. Та важливим є те, що у вирі бурхливого мистецького континуума сучасності відчувається подих класичних, традиційних поглядів на музичну режисуру, на проблему інтерпретації твору, на сценографію та механізми вирішення сценічних завдань. Такий результат узагальнює і чітко констатує, що видатні і титуловані майстри вітчизняної оперної режисури заклали потужні основи даного мистецького напрямку, чітко сконструювали магістральний вектор його руху і розвитку, окреслили концептуальні засади методичного обґрунтування.

Дмитро Михайлович здійснив свою мрію, виконав творчу місію і втілює у життя заповітні внутрішні настанови – сформував потужну основу вітчизняного оперного мистецтва, виніс у світовий простір і загальне визнання українську оперну класику, закріпив у свідомості молодих акторів-початківців відчуття відповідальності за власне, національно-самобутнє надбання – українську пісню, слово, театр.

Література

1. Болдачев А. В. Темпоральность и философия абсолютного релятивизма. – М.: УРСС, 2011. – 224 с. /Болдачев А. В. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: lib100.com/philosophy/temporality/pdf.
2. Гнатюк Дмитро. Покликання зобов'язує / Гнатюк Дмитро // Культура і життя. – 14.03.1971 р.
3. Зинькевич Елена. А.П.Чехов и украинская опера /Зинькевич Елена [Электронный ресурс]. – Режим доступа: jgreenlamp.narod.ru/chehov.htm.
4. Історична довідка оперної студії Київської державної ордена Леніна консерваторії ім. П.І. Чайковського / Архів НМАУ імені П.І.Чайковського. – Фонд № Р – 810.
5. Маркова А. К. Психология профессионализма /Маркова А. К. – М.: Международный гуманитарный фонд Знание, 1996. – 312 с. [Электронный ресурс]. - Режим доступа: www.twirpx.com/file/144730.
6. Мензатюк З. Безсмертна музика "Запорожця" /Мензатюк З. // Радянська Україна. – 12.12.1984 р.
7. Постанова колегії міністерства культури української РСР про запровадження Республіканського конкурсу на краще виконання сучасних радянських пісень про працю в рамках Всесоюзного музичного фестивалю "Київська весна" /Київ. – №1/11. – від 18.01.1983 року. – 6 с.
8. Рожок Володимир. Стефан Турчак / Володимир Рожок; передне слово Бориса Олійника. – К.: Либідь, 2013 с.; іл.
9. Стадник Н. "Україно моя, Україно, я для тебе на світі живу" /Стадник Н.// Шлях до перемоги. – Ч.51 (2434). – 20.12.2000 р.
10. Станішевський Ю. О. Дмитро Гнатюк / Ю. О. Станішевський. – К. : Муз. Україна. 1991. – 167 с.
11. Стефанович М. Київський державний ордена Леніна академічний театр опери та балету УРСР імені Т.Г.Шевченка. Історичний нарис /Стефанович М. – Київ. – 1968 р. – 273 с.
12. Стефанович М. Новаторство чи штукатурство / Стефанович М. – Культура і життя. – 9.02.1967 р.
13. Цикора С. Дебют мастера /Цикора С. – Москва, Известия. – 14.11.1975 г.
14. Цюпа Ю. Пісня серця /Цюпа Ю. – Вечірній Київ. – 26.03.1975 р
15. Чубук М. І зацвіте і забує сад / Чубук М. – Молодь України. – 13.11.1977 р.

References

1. Boldachyov, A. (2011). Temporality and philosophy of absolute relativism. Moscow [Russian].
2. Gnatyuk, D. (1971). Calling requires. Culture and Life. [Ukrainian].
3. Zynkevych Elena. Chekhov and Ukrainian opera. [Electronic resource]. Access: jgreenlamp.narod.ru/chehov.htm [Ukrainian].
4. Historical Reference of opera studio of the Kiev State Order of Lenin .. Tchaikovsky Conservatory. Archive of Tchaikovsky National Music Academy. Kyiv, [Ukrainian].
5. Markova, A.K (1996). Psychology professionalism. Moscow [Russian].
6. Menzatyuk S. (1984). Immortal Music "Zaporozhets." Soviet Ukraine. [Ukraine].

7. Decree of the Ministry of Culture of Ukrainian SSR on introduction of the Republican contest for the best performance of contemporary Soviet songs of labor within the Union Music Festival "Kiev Spring". (1983). Kiev. [Ukrainian].
8. Rozghok Vladimir. (2013). Stefan Turchak. Kyiv: Lybid [Ukrainian].
9. Stadnik N. (2000). Ukraine, my Ukraine, for you I live in the world. The path to victory. [Ukrainian].
10. Stanishevsky, Y.O. (1991). Dmitry Hnatyuk. Kyiv, Musical Ukraine. [Ukrainian].
11. Stefanovic, N. (1968). Kiev state order of Lenin academic Opera and ballet theater of USSR named after T. G. Shevchenko. Kiev. [Ukrainian].
12. Stefanovic M. (1967). Innovation or plastering. Culture and Life. [Ukrainian].
13. Chicory S. (1975). Debut of masters. Moscow: Izvestiya. [Russian].
14. Tsyupa J. (1975). The song of the heart. Evening Kyiv. [Ukrainian].
15. Chubuk M. (1977). And the flourish garden. Youth of Ukraine. [Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 10.03.2017 р.

УДК 7.017.4:778.534.2

Гармаш Юрій Тимофійович
заслужений діяч мистецтв України,
оператор-постановник, доцент
Київського національного університету
культури і мистецтв
swirepujdp@gmail.com;

Прядко Олександр Михайлович
заслужений працівник культури України,
кандидат технічних наук, доцент,
доцент Київського національного університету
культури і мистецтв
globalfilm@voliacable.com

ВІД КОЛЬОРОВОЇ СИМВОЛІКИ ДО ДРАМАТУРГІЇ КОЛЬОРУ В ЕКРАННИХ МИСТЕЦТВАХ

Мета роботи – аналіз історичних та культурних факторів зародження, формування і еволюції кольорової символіки та її впливу на процеси становлення та розробки драматургії кольоросимволів у екранних мистецтвах. **Методологія** дослідження полягає в застосуванні загального наукового принципу об'єктивності, культурологічного, структурно-функціонального та аналітичного методів у аналізі теоретичних праць мистецького напрямку та творів екранного мистецтва (фільмів), предметне поле яких стосується кольоросимволів. **Наукова новизна** полягає в комплексному підході до понять кольорової символіки та драматургії кольору як об'єктів гуманітарних досліджень та культурологічного осмислення цих феноменів у контексті тенденцій розвитку екранних мистецтв. **Висновки.** Навіть незважаючи на те, що кольори екранного зображення фактично несуть тільки додаткову інформацію, яка допомагає глибше проникнути в драматургію телевізійних або кінематографічних творів, кольорова символіка і драматургія кольору є для глядачів надзвичайно важливими компонентами зображувального ряду в екранних мистецтвах.

Ключові слова: символіка, драматургія, колір, культура, мистецтво, екран, кадр, фільм.

Гармаш Юрій Тимофеевич, оператор-постановщик, доцент кафедри операторського мистецтва Київського національного університету культури і мистецтв; Прядко Олександр Михайлович, кандидат технічних наук, доцент кафедри операторського мистецтва Київського національного університету культури і мистецтв

От цветовой символики до драматургии цвета в экранных искусствах

Цель работы – анализ исторических и культурных факторов зарождения, формирования и эволюции цветовой символики а также её влияния на процессы становления и разработки драматургии цветосимволов в экранных искусствах. **Методология** исследования заключается в применении общенаучного принципа объективности, культурологического, структурно-функционального и аналитического методов в анализе теоретических работ художественного направления и произведений экранных искусства (фильмов), предметное поле которых касается цветосимволов. **Научная новизна** работы состоит в комплексном подходе к понятиям цветовой символики и драматургии цвета, как к объектам гуманитарных исследований и культурологического осмысления этого феномена в контексте тенденций развития экранных искусств. **Выводы.** Даже несмотря на то, что цвета экранного изображения фактически несут только дополнительную информацию, которая помогает глубже проникнуть в драматургию телевизионных или кинематографических произведений, цветовая символіка и драматургія цвета являются для зрителей чрезвычайно важными компонентами изобразительного ряда в экранных искусствах.

Ключевые слова: символіка, драматургія, цвет, культура, искусство, экран, кадр, фільм.